د) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱۲ **فرایند تکوین جامعه جهانی امروز در چند مرحله صورت پذیرفت؟ سه مورد نام ببرید. (۱/۵)** (قم ـ مدرسهٔ آل‌البیت ـ دی ۹۷)

۱۳ ✪ **در چه صورت نظام جهانی از انسجام برخوردار است؟ و در چه صورت دچار چالش و تضادهای درونی می‌شود؟ (۱)** (گروه علوم اجتماعی اصفهان ـ دی ۹۷)

۱۴ ✪ **نوع حاکمیت سیاسی جوامع در قبل و بعد از ظهور فرهنگ غرب چه تغییری کرده است؟ (۰/۷۵)**

۱۵ **علت پیوند قدرت با ثروت و تجارت در مرحلهٔ دوم تکوین نظام جهانی چیست؟ (۱)** (تهران ـ مدرسهٔ امت ـ دی ۹۶)

۱ درست (۰/۲۵) ۲ درست (۰/۲۵) ۳ درست (۰/۲۵) ۴ درست (۰/۲۵) ۵ گزینهٔ «ج» (۰/۲۵) ۶ گزینهٔ «ج» (۰/۲۵) ۷ گزینهٔ «ب» (۰/۲۵) ۸ استعمار (۰/۵) ۹ سازمان‌های فراماسونری (۰/۵) ۱۰ جامعهٔ جهانی (۰/۵) ۱۱ استعمار (۰/۵) ۱۲ پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار؛ پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت؛ به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری؛ استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی (۳ مورد، هر کدام (۰/۵)) ۱۳ اگر فرهنگی که در سطح جهانی غالب شده ویژگی‌های مطلوب فرهنگ جهانی را داشته باشد نظام جهانی انسجام خواهد داشت. (۰/۵) در صورتی‌که فرهنگ غالب ویژگی‌های مطلوب فرهنگ جهانی را نداشته باشد نظام جهانی دچار چالش و تضادهای درونی می‌شود. (۰/۵) ۱۴ قبل از ظهور فرهنگ غرب: فرهنگ و تمدن‌های مختلف، هر کدام بر بخشی از جهان حاکمیت سیاسی داشتند. (۰/۲۵) بعد از ظهور فرهنگ غرب: غرب به مرکز (۰/۲۵) و سایر جوامع به پیرامون (۰/۲۵) تبدیل شدند. ۱۵ دولت‌ها برای تقویت قدرت خود نیاز به سرمایه و پول بازرگانان داشتند (۰/۵) و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت ناوگان نظامی دولتمردان بودند. (۰/۵)

درس ۸: تحولات نظام جهانی

مفاهیم آموزشی

۱- مقدمه

امروزه شیوهٔ غالب زندگی اجتماعی در دنیا، زندگی در واحدهای اجتماعی به نام کشورهاست. نظام جهانی یک واحد اجتماعی کلان است که خود دارای ابعاد اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است.

۲- تحولات اقتصادی ـ سیاسی

- ۱) تحولات اقتصادی نظام جهانی
  - الف) تأثیر در جوامع غربی (استعمارگر)
    - شکل‌گیری عملکرد اقتصادی کشورهای غربی در چارچوب دولت ـ ملت‌های جدید
    - هماهنگی قدرت سیاسی دولت‌های غربی با منافع اقتصادی صاحبان ثروت، صنعت و تجارت
    - پیوند رقابت سیاسی استعمارگران در مناطق استعمارزده با منافع اقتصادی آنها
  - ب) ✪ تأثیر در جوامع غیرغربی (مستعمره)
    - تبدیل اقتصادشان به بازار مصرف کالاهای غرب
    - تأمین نیروی کار و مواد خام مورد نیاز غرب
    - سوق دادن آنها به سوی اقتصاد تک محصولی و محدود شدن به صدور یک مادهٔ خام
    - از بین رفتن قدرت چانه‌زنی و وابستگی اقتصادی به استعمارگران
    - انجام مبادلات تجاری غیرمتعادل در سطح جهانی و ادامهٔ انتقال ثروت به سوی غرب
    - انتقال برخی صنایع وابسته به این کشورها در جهت منافع استعمارگران و حفظ فاصله و وابستگی این کشورها به استعمارگران
    - استمرار چرخهٔ توزیع نامتعادل ثروت حتی پس از مقاومت سیاسی این کشورها و تبدیل استعمار قدیم به استعمار نو به علت اقتصاد وابستهٔ آنها
- ۲) تحولات سیاسی نظام جهانی
  - الف) تأثیر در جوامع غربی
    - افول قدرت کلیسا و حاکمیت سیاسی ـ اقتصادی، دولت ـ ملت‌های جدید در اروپای غربی
    - ✪ کنارگذاشتن هویت دینی و معنوی و کسب هویت سکولار توسط دولت ـ ملت‌های جدید
    - داشتن هویتی اغلب ناسیونالیستی و قوم‌گرایانه در دولت ـ ملت‌های جدید
    - تبدیل دولت ـ ملت‌ها در مسیر توسعه به قدرت‌های استعماری
  - ب) تأثیر در جوامع غیرغربی
    - ایجاد جغرافیای سیاسی و هویت جدید برای دیگر فرهنگ‌ها به دنبال فتوحات استعماری
    - شکل‌گیری صورت استعماری دولت ـ ملت‌های جدید در بخش دیگر جهان
    - ساخته شدن هویت جدید قومی و سکولار برای مناطق جغرافیایی جدید

@KonkurVIPBook

۳- افول دولت- ملت‌ها و جهانی شدن

- در ابتدا اقتصاد سرمایه‌محور، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی به‌تدریج با انباشت ثروت و ایجاد شرکت‌های چندملّیتی و گسترش صنعت ارتباطات از اهمیت مرزهای سیاسی کاسته شد.
- شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای و محدود نبودن سرمایه‌گذاری آنها به منطقه‌ای خاص و مدیریت تغییرات اقتصادی جهان با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی
- حذف موانع تجارت بین‌المللی از راه سازمان‌های بین‌المللی برای حفظ کانون‌های ثروت و قدرت و مخدوش شدن استقلال اقتصادی کشورهای مختلف

۴- تحولات فرهنگی نظام جهانی

۱) تأثیر در کشورهای غربی

- توسعهٔ صنعت ارتباطات و به کمک آن مدیریت انتقال فرهنگ به سایر جوامع در جهت اهداف اقتصادی - سیاسی خود
- ✪ موقعیت برتر در عرصهٔ تولید و پخش رسانه و ایجاد امپراتوری رسانه‌ای (به خصوص امریکا)
- تضعیف ارزش‌ها و سازوکارهای دموکراسی به علت تجمع قدرت رسانه در دست چند شرکت یا فرد قدرتمند
- مدیریت فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی از طریق رسانه و تربیت نخبگان آنها در جهت منافع خود

۲) تأثیر در کشورهای غیرغربی

- قرار گرفتن در موضع ضعف از نظر اقتصادی و سیاسی و در نتیجه ایجاد نوعی خودباختگی به علت برخورد استعماری غرب در حالی که در گذشته به تبادلات فرهنگی می‌پرداختند.
- از دست دادن حالت خلاق و فعال مدیریتی در گزینش عناصر فرهنگی دیگر جوامع و فراگرفتن این عناصر به صورت تقلیدی نه با تحقیق و گزینش
- ✪ آسیب‌پذیری در برابر امپراتوری رسانه‌ای غرب به علت نداشتن منابع و امکانات حفظ استقلال فرهنگی
- ✪ متزلزل شدن هویت فرهنگی این جوامع به علت تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و صهیونیست‌ها
- تربیت نخبگان این جوامع توسط غرب با تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی
- فراگرفتن بخشی از علوم طبیعی مورد نیاز برای خدمت‌رسانی به کالاهای غربی از غرب و محروم ماندن از دانش‌های راهبردی به علت خودداری غرب از آموزش آنها

۳) تأثیرات جهانی

- کوتاه شدن فاصله‌های زمانی و مکانی و کوچک شدن جهان به صورت دهکده‌ای واحد به علت توسعهٔ صنعت ارتباطات
- فرو ریختن مرزهای جغرافیایی و سیاسی جهان کوچک
- فرهنگ جوامع غیرغربی خودباخته در دسترس مدیران فرهنگی جهان و در خدمت کانون‌های قدرت و ثروت
- سازماندهی زندگی افراد بر پایه علوم انسانی غربی و بنیان‌های هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و معرفت‌شناختی سکولار و دنیوی
- ✪ ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی و داشتن عمیق‌ترین تأثیر در توزیع جهانی فرهنگ غرب به علت اینکه فرهنگ‌های معنوی و دینی، هویت خود را از نگاه غرب بازخوانی می‌کنند.
- محروم شدن فرهنگ‌ها از علمی که مبتنی بر بنیان‌های دینی‌شان باشد.

نکته:

- کشورهای استعمارگر در مرتبهٔ اول ساختار اقتصادی کشورهای استعمارزده را دگرگون کردند.
- ✪ نظام اقتصادی کشورهای غیرغربی پیش از استعمار، در تعامل با محیط جغرافیایی خود و مستقل بود. روابط تجاری، استقلال سیاسی آنها را به خطر نمی‌انداخت اما پس از استعمار، اقتصادشان در راستای نیازهای غرب تغییر کرد.
- جهانی شدن: تغییر عوامل پیدایش دولت - ملت‌ها در تاریخ معاصر و تغییر نقش کشورها و دولت‌ها در نظام جهانی
- اعتقادات مختلف در مورد جهانی شدن: ۱) جهانی شدن اعتنایی به مرزهای ملی ندارد و نظم نوینی می‌آفریند که جریان‌های تجارت و تولید بین‌المللی آن را پیش‌بینی می‌کردند. ۲) ابعاد اقتصادی و سیاسی جهانی شدن به گونه‌ای نیست که انسجام مطلوب جهانی فراهم کند، بلکه چالش‌ها و تضادهایی ایجاد می‌کند.

سؤال متن ۶۴

✪ در درس گذشته آموختید که عوامل متعددی در شکل‌گیری نظام نوین جهانی مؤثر بودند. آنها را بازخوانی کنید و بگویید کدام یک اقتصادی، سیاسی یا فرهنگی‌اند. پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار: سیاسی، پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: اقتصادی، به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: فرهنگی، استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی: سیاسی، اقتصادی و فرهنگی

✪ نظام نوین جهانی در این ابعاد سه‌گانه، چه تحولاتی را از سر گذرانده است؟ متن زیر و جدول صفحهٔ بعد را در این رابطه تفسیر کنید. نظام نوین جهانی در ابعاد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تغییرات بسیاری را پشت سر گذاشته است که تمام این تغییرات در راستای نابرابر کردن جهان و ایجاد یک سیستم مرکز - پیرامونی با حاکمیت سرمایه‌داری بوده است. همان‌گونه که از نمودارها و متن هم برمی‌آید نظام نوین جهانی در راستای منافع سرمایه‌داری و به پشتوانهٔ استعمار و استثمار شکل گرفته است.

تحقیق کنید ۶۷

یکی از موضوعات ... .

الف) اقتصاد ایران تا دوران قاجار بر مدار دامداری و کشاورزی قرار داشت. تخته قاپو کردن ایلات در دورهٔ رضاخان و انقلاب سفید در دورهٔ محمدرضا پهلوی بر دامداری و کشاورزی ایران چه تأثیراتی داشتند؟ تخته قاپو کردن، اسکان اجباری عشایر بود که با نارضایتی آنان همراه شد و چون عمدهٔ تولیدات دامی آن دوره توسط عشایر تولید می‌شد، ضربهٔ بزرگی بر دامداری بود. اصلاحات ارضی نیز با توجه به نبود امکانات کشاورزی مکانیزه برای کشاورزان خرده‌پا، صرفهٔ اقتصادی نداشت.

ب) نقش صادرات نفت در تک محصولی شدن اقتصاد ایران چیست؟ صادرات نفت منجر به رشد صنایع وابسته و واردات کالاهای مصرفی شد. ضمن اینکه اقتصاد ایران را آسیب‌پذیر کرد به طوری که کشورهای قدرتمند می‌توانستند از وضعیت آن برای اعمال فشار سیاسی سوءاستفاده کنند.

مطالعه کنید ۶۹

برای مقاومت در ... . این پیمان‌ها در صورتی که کشورهای عضو به تعهدات آن پایبند باشند می‌توانند موجب افزایش قدرت اقتصادی، سیاسی و ارتقای جایگاه این جوامع در صحنهٔ بین‌المللی شوند؛ هر چند در مواردی استقلال سیاسی و اقتصادی این جوامع را تضعیف می‌کنند ولی به دلیل اینکه هر یک از کشورهای عضو به منافع شخصی خود می‌اندیشند، در مواردی خارج از چارچوب این پیمان‌ها با جوامع غربی که قدرت و ثروت بیشتری دارند هم‌پیمان شده و به اصول پیمان‌های منطقه‌ای خود پایبند نیستند.

گفت‌وگو کنید ۷۱

- ✪ **چرا کشورهای غربی ...** ؟ تکنولوژی هسته‌ای می‌تواند موجب ارتقای جایگاه جوامع شود و این چیزی است که جوامع غربی نمی‌خواهند محقق شود، به دلیل اینکه مایل‌اند سایر جوامع، پیرامون مرکزیت آنها بمانند.

- **چرا در برابر ...** ؟ علوم انسانی مبتنی بر نیازهای بومی و معرفتی اسلامی می‌تواند دیدگاه مردم جوامع غیرغربی را از نگاه دنیوی به سوی نگاه معنوی تغییر دهد که این خود می‌تواند پایه‌های قدرت غرب را متزلزل کند. البته بهتر است بومی‌سازی علوم انسانی با توجه به نیازهای واقعی مردم جوامع غیرغربی و با استفاده از آرای کارشناسان موافق و مخالف و کارشناسی دقیق انجام شود.

با هم تکمیل کنید ۷۱

مدیریت فرهنگی جوامع غیرغربی توسط جوامع غربی	
عرصه	شیوه
الف) فرهنگ عمومی	**رسانه**
ب) فرهنگ تخصصی (تربیت نخبگان)	۱- توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی ۲- تثبیت مرجعیت علمی غرب

مفاهیم اساسی ۷۲

امپراتوری رسانه، تحولات اقتصادی نظام جهانی، تحولات سیاسی نظام جهانی، تحولات علمی و فرهنگی نظام جهانی، دهکدهٔ جهانی، جهانی شدن

خلاصه کنید ۷۲

- **ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع جهانی فرهنگ غرب ایفا می‌کند.**
- امروزه شیوهٔ غالب زندگی اجتماعی در دنیا، زندگی در واحدهای اجتماعی به نام کشورهاست.
- کشور دارای ابعاد اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است.
- نظام جهانی یک واحد اجتماعی کلان است که در ابعاد اقتصادی - سیاسی و فرهنگی تحولاتی داشته است.
- اقتصاد کشورهای استعمار شده و تحت نفوذ، به بازار مصرف کالاهای تولید شدهٔ کشورهای غربی تبدیل می‌شود.
- وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحلهٔ استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.
- جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.

نکته

با توجه به مطالبی که در کتب تاریخ خود خوانده‌اید، علاوه بر نقش فرهنگ غرب در تضعیف سایر فرهنگ‌ها، می‌توانید به عوامل داخلی این جوامع که موجب شده در روند این جریان جهانی شدن قرار گیرند نیز بپردازید و از منظر خود، این فرایند را تحلیل کنید.

آنچه از این درس آموختیم ۷۲

- نظام نوین جهانی در ابعاد سه‌گانهٔ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تحولاتی از سر گذرانده است.
- در زمینهٔ اقتصادی به‌طور کلی، نظام جهانی به سوی قدرتمند و ثروتمند کردن هر چه بیشتر جوامع غربی و ضعیف ساختن اقتصاد جوامع غیرغربی پیش رفته است و عمده‌ترین تأثیرات آن عبارت‌اند از:

رقابت استعمارگران غرب بر سر انتقال ثروت از سایر جوامع به سوی خود، تأمین بازار مصرف و نیروی کار و مواد خام ارزان از سایر جوامع و تبدیل آنها به اقتصاد تک محصولی و وابسته ساختن آنها به اقتصاد غرب

- در زمینهٔ سیاسی: قدرت حاکمیت‌های سیاسی مستقل و کلیسا افول پیدا کرد و دولت - ملت‌های جدید هویت دینی و معنوی خود را کنار گذاشته و هویتی سکولار و ناسیونالیستی و قوم‌گرایانه یافتند و در نهایت دولت - ملت‌های جدید در بخش‌های دیگر جهان به قدرت استعماری تبدیل شدند.
- در زمینهٔ امپراتوری رسانه، علم و فرهنگ: به دلیل توسعهٔ صنعت ارتباطات و اینکه مدیریت آن به‌دست جوامع غربی بود، این جوامع موقعیت برتری برای انتقال فرهنگ یافتند که نه تنها باعث تضعیف و خودباختگی سایر جوامع شد، بلکه ارزش‌های دموکراسی غرب را نیز تضعیف و تمسخر می‌نمود و همچنین موجب ترویج علوم انسانی غربی و تأثیر جهانی فرهنگ غرب بر سایر جوامع شد.

©KonkurVIPBook

ارزشیابی مستمر

الف) درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخّص کنید. (۰/۷۵ نمره)

۱ ✪ در جریان تحولات نظام جهانی، به تدریج استعمارگران به سمت اقتصاد تک محصولی سوق داده می‌شوند.
درست ◯ نادرست ◯
(تهران ـ مدرسهٔ امت ـ دی ۹۶)

۲ خودباختگی فرهنگی موجب می‌شود جامعه حالت فعال و خلاق خود را از دست بدهد. (تهران ـ غیردولتی ابوعلی سینا ـ دی ۹۷)
درست ◯ نادرست ◯

۳ ✪ دولت- ملت‌های جدید غربی هویت دنیوی را کنار گذاشته و هویت دینی و معنوی کسب کرده‌اند.
درست ◯ نادرست ◯

ب) ✪گزینهٔ درست را با علامت ✓ مشخّص کنید. (۰/۷۵)

۴ اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود نیازمند چه بود و چه عواملی از اهمیت مرزهای سیاسی کاست؟
(کنکور سراسری ـ ۹۲)

الف) پشتیبانی سازمان‌های بین‌المللی - انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چند ملّیتی و گسترش صنعت ارتباطات
ب) حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای - انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملّیتی و گسترش صنعت ارتباطات
ج) شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی - انباشت ثروت و پدید آمدن بازارهای مشترک منطقه‌ای و سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی
د) حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای - تأمین مواد خام و نیروی کار و تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده و گسترش صنعت ارتباطات

۵ کدام عبارت در ارتباط با تحولات فرهنگی نظام جهانی، نادرست است؟ (کنکور سراسری ـ ۹۲)
الف) جهان غرب از طریق رسانه، در وسیع‌ترین شکل فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند و تربیت نخبگان کشورهای غربی بیشتر با تثبیت مرجعیت علمی غرب انجام می‌شود.
ب) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند، بلکه به گونه‌ای آشکار ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب را به سخره می‌گیرد.
ج) جوامع غربی بخشی از علوم طبیعی را که مورد نیاز برای خدمت‌رسانی به کالاهای غربی است به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهند ولی از آموزش دانش‌هایی که برای آنها نقش راهبردی دارد خودداری می‌کنند.
د) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین نقش را در توزیع جهانی فرهنگ غرب ایفا می‌کند؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند تا فرهنگ‌های معنوی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازخوانی کنند.

۶ سیر به‌دست گرفتن مدیریت انتقال فرهنگی غرب در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی کدام است؟ (کنکور سراسری ـ ۹۶)
الف) در موضع ضعف قرار گرفتن جوامع غیرغربی از نظر اقتصادی و سیاسی ← برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع ← از خود بیگانگی فرهنگی ← فراگیری عناصر فرهنگی دیگر به گونه‌ای تقلیدی
ب) برخورد استعماری غربی با دیگر جوامع ← در موضع ضعف قرار گرفتن جوامع غیرغربی از نظر اقتصادی و سیاسی ← ایجاد از خودباختگی فرهنگی ← فراگیری عناصر فرهنگ دیگری به گونه‌ای تقلیدی
ج) وقوع تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی ← دگرگونی و تحول هویت فرهنگی ← از خودبیگانگی فرهنگی ← از دست دادن مدیریت خود در گزینش عناصر فرهنگ غربی
د) فروپاشی مرزهای جغرافیایی و سیاسی ← آسیب‌پذیری کشورهای غیرغربی از امپراتوری فرهنگی ← رویارویی با فرهنگ دیگر بر اساس مسائل درون فرهنگی ← از دست دادن حالت فعال در گزینش عناصر فرهنگی به واسطهٔ تزلزل فرهنگی

ج) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. (۱/۵)

۷ ✪ دولت - ملت‌های جدید حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی ..... بودند که نخستین بار در ..... با افول ..... پدید آمدند. (قم ـ مدرسهٔ آل‌البیت ـ دی ۹۷)

۸ ترویج ..... در کشورهای غیرغربی، منجر به بازخوانی فرهنگ‌های دینی از نگاه فرهنگ غرب می‌شود.
(گروه علوم اجتماعی نوشهر ـ خرداد ۹۶)

۹ موقعیت برتر کشورهای غربی و در رأس آنها امریکا، در عرصهٔ تولید و پخش رسانه، سبب شده است تا ناظران بسیاری از ..... نیز سخن گویند.

د) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱۰ پیامد اقتصاد تک محصولی کشورهای استعمارزده را به‌ترتیب نام ببرید. (۲) (قم ـ مدرسهٔ آل‌البیت ـ دی ۹۷)

۱۱ دولت- ملت‌ها چه تفاوتی با حاکمیت‌های پیشین دارند؟ (۱) (گروه علوم اجتماعی اصفهان ـ خرداد ۹۷)

@konkurPDF.com

۱۲ **دولت- ملت‌های جدید چگونه عمل می‌کردند. (۱)** (گروه علوم اجتماعی اصفهان ـ خرداد ۹۷)
۱۳ ✪ **منظور از توزیع هدفمند علوم‌طبیعی و علوم انسانی توسط جهان غرب چیست؟ (۱)** (گروه علوم اجتماعی اصفهان ـ خرداد ۹۷)

۱ نادرست (۰/۲۵) ۲ درست (۰/۲۵) ۳ نادرست (۰/۲۵) ۴ گزینهٔ «ب» (۰/۲۵) ۵ گزینهٔ «الف» (۰/۲۵) ۶ گزینهٔ «ب» (۰/۲۵)
۷ جدیدی (۰/۲۵)- اروپای غربی (۰/۲۵) - قدرت کلیسا (۰/۲۵) ۸ علوم انسانی غربی (۰/۵) ۹ امپراتوری رسانه‌ای (۰/۲۵)
۱۰ قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد (۰/۵) و این پدیده موجب وابستگی اقتصادی آنها به کشورهای استعمارگر می‌شود (۰/۵)، به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود (۰/۵) و انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند. (۰/۵) ۱۱ حاکمیت‌های پیشین هویتی دینی و معنوی داشتند(۰/۵) ولی دولت - ملت‌ها، هویتی ناسیونالیستی، قومی با جغرافیای سیاسی و اقتصادی جدید داشتند. (۰/۵)
۱۲ در مسیر توسعه و گسترش خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند (۰/۵) و با فتوحات استعماری جغرافیای سیاسی جدید برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند. (۰/۵) ۱۳ بخشی از علوم طبیعی را که مورد نیاز برای خدمت‌رسانی به کالاهای غربی است به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهد (۰/۵) ولی از آموزش دانش‌های راهبردی خودداری می‌کنند. (۰/۵)

دانش‌آموز عزیز!!! { برای مطالعهٔ آزمون پایانی دی‌ماه به انتهای بخش جامعه‌شناسی (۲) کتاب، قسمت آزمون پایانی مراجعه کنید. }

فصل ۳: چالش‌های جهانی

درس ۹: جهان دو قطبی

مفاهیم آموزشی

۱- مقدمه

فرهنگ جدید غرب، برای حلّ چالش‌های گذشته، مسیری پیمود که پاسخگوی نیازهای مادی و معنوی آدمیان نبود، بنابراین با مشکلات و چالش‌های بنیادین جدید مواجه شد.

۱) چالش‌های جدید غرب: چالش فقر و غنا ـ شکل‌گیری بلوک شرق و غرب

۲) صورت‌های متفاوت چالش‌های غرب: اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ـ منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ـ درون‌فرهنگی و بین‌فرهنگی ـ خرد و کلان ـ معنوی و دینی ـ معرفتی و علمی ـ ذاتی (پدید آمدن در اثر عقاید و ارزش‌های درونی جهان اجتماعی) و عارضی (ایجاد شدن در اثر عوامل خارجی) ـ مقطعی و مستمر

۲- چالش های جدید

	علل ایجاد چالش‌ها	راه‌حل غرب
چالش فقر و غنا	ـ ✪ رویکرد فردی و اقتصادی لیبرالیسم متقدم (لیبرالیسم قرن‌های ۱۸ و ۱۹) ـ درهم ریختن نظام ارباب ـ رعیتی و ارزش‌های آن ـ رهایی کشاورزان از بردگی و اجازه به مهاجرت آنها ـ برداشتن موانع ارزشی و هنجاری پیشین ـ ✪ تبدیل کشاورزان به کارگران صنایع ـ ✪ آزادی سرمایه‌داران در استثمار بردگان جدید ـ مخالفت با هر نوع دخالت دولت و کمک به مستمندان (نمونه: بدی وضع نوانخانه‌ها) ـ ✪ تأکید بر شعار آزادی اقتصادی و نادیده گرفتن عدالت	ـ استفاده از نظریات اندیشمندان اروپایی مانند مارکس که به نقد لیبرالیسم اقتصادی پرداخت. نظریات مارکس: ـ نیاز به یک حرکت انقلابی برای رفع چالش‌های سرمایه‌داری ـ از بین بردن مالکیت خصوصی و ایجاد مدل سوسیالیستی و کمونیستی ـ تأکید بر عدالت اجتماعی
شکل‌گیری بلوک شرق و غرب (۱۹۱۷ـ۱۹۹۱ م)	ـ ایجاد دو گروه بعد از انقلاب فرانسه در نتیجه { ۱) طرفداران نظریات لیبرالیستی (جریان راست) ۲) احزاب سوسیالیستی و کمونیستی (جریان چپ) } ـ ✪ تشکیل دو بلوک در جهان { ۱) بلوک غرب: آمریکا و اروپای غربی ۲) بلوک شرق: شوروی سابق، چین و اروپای شرقی } ـ ✪ بلوک غرب طرفداران لیبرالیسم متقدم و بلوک شرق منتقدان آن بودند. ـ ✪ تأکید بلوک شرق بر عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت	ـ فروپاشی بلوک شرق در ۱۹۹۱م

@KonkurVIPBook